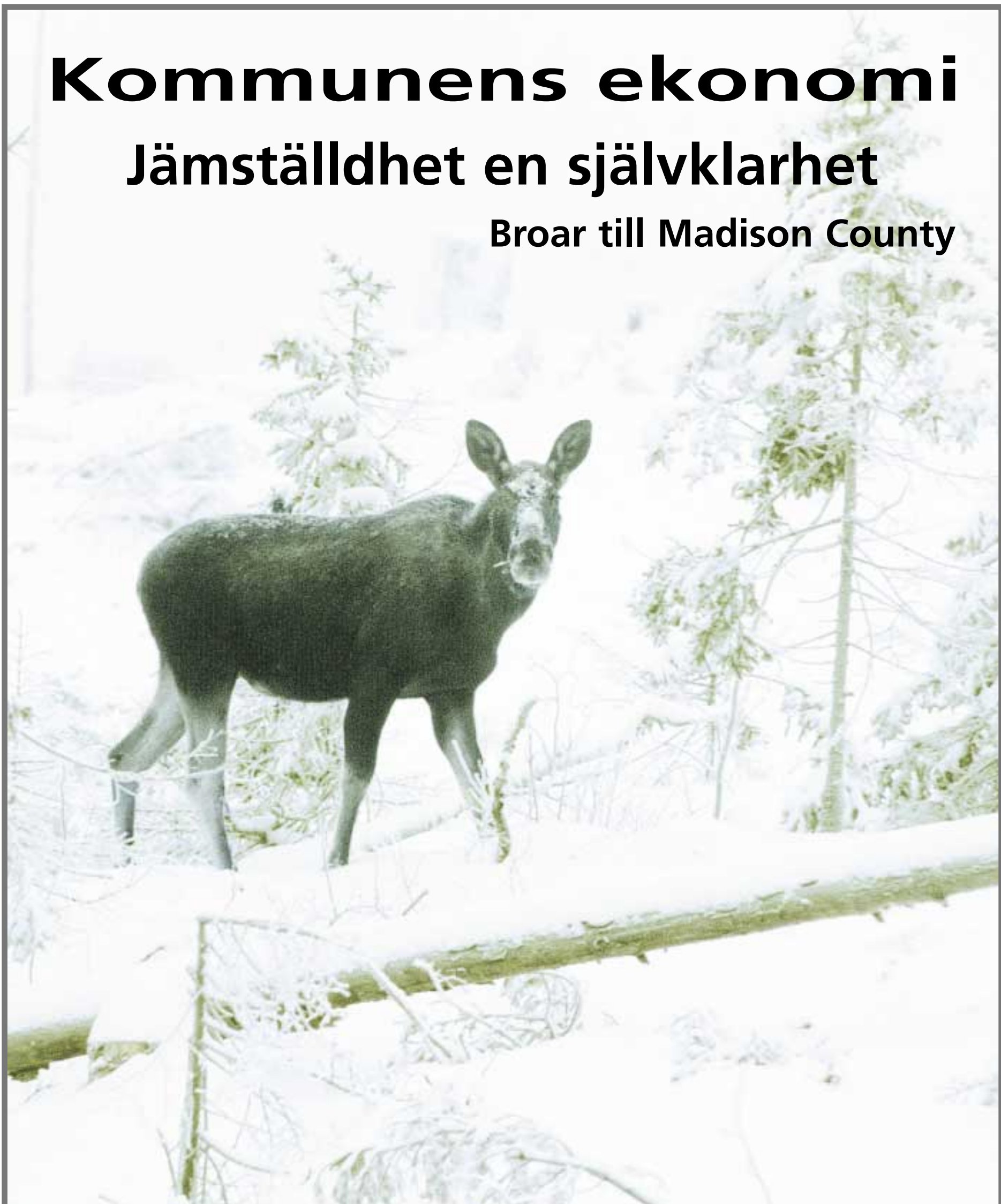

KOMMUN **MAGASINET**

Informationstidning till alla hushåll i Ånge kommun • Nr 4 2001

Kommunens ekonomi **Jämställdhet en självklarhet** **Broar till Madison County**

KONSUMENT

RÅD

Dags igen för julhandel och här kommer några påminnelser om vad som gäller.

ÖPPET KÖP OCH BYTESRÄTT

Du har ingen laglig rätt att lämna tillbaka en felfri vara. Se till att butiken skriver på kvittot vad som gäller hos just den affären och spara det.

JULMARKNADER OCH TORGHANDEL

Namn, adress och telefonnummer till säljaren ska finnas på kvittot om varan kostar mer än 300 kronor. Då vet du vart du kan vända dig med ev. klagomål.

INTERNETHANDEL OCH POSTORDER

Den nya distansavtalslagen gäller vid bland annat internethandel och postorder.

Enligt huvudregeln har du rätt att ångra köpet inom 14 dagar från den dag du tagit emot varan. Undvik att betala i förskott, betala mot faktura om det är möjligt.

Får du problem eller vill du kanske ha lite budget och skuldrådgivning kan du ringa Konsument Ånge Tel. 0690 151 84 eller 0691 314 00.

Vem får din gåva ?

Konsument Ånge har fått en bok om 90-konton. Det är en samlad information om organisationer som tilldelats 90-konton genom Stiftelsen för insamlingskontroll.

Någon gång kan man vara misstänksam mot att skicka bidrag till ett visst postgiro-

nummer eller man kanske vill skänka en slant till forskning eller vill lämna en gåva till en fond vid någons bortgång.

Då finns denna bok att titta i på kommunkontoret Ånge.

Konsumentvägledning
Fränsta Ånge
Tel 0691-314 00 0690-151 84

BESLUT

I KORTHET

Kommunfullmäktige 24 september 2001

Kommunfullmäktige har beslutat att bevilja Socialnämnden tilläggsanslag på totalt 856 000 kr. Med 356 000 kr för hyresökningar och 500 000 kr för ökade kostnader inom LSS. En begäran om tilläggsanslag för ökade lönekostnader avslogs.

Kommunfullmäktige har beslutat att bevilja Ånge Energi AB kommunal borgen för utbyggnad av fjärrvärmenät inom Fränsta tätort med 1 532 000 kr. För att beslutat ska gälla krävs att Ånge Energi tecknat kontrakt med minst 15 fastighetsägare innan

utbyggnaden av fjärrvärmenätet får påbörjas.

KOMMUNSTYRELSEN 2 OKTOBER 2001-11-22

Kommunstyrelsen har beslutat att hålla ett antal offentliga sammanträden per år. Möjlighet till offentliga sammanträden i kommunstyrelse och nämnder har medgivits av kommunfullmäktige 1988-06-15.

Nu kan ni som har tillgång till internet läsa protokoll från kommunfullmäktige och nämnder på kommunens hemsida www.ange.se gå in under rubriken "Politiker och beslut" och läs under "Beslut och ärendelistor".

KOMMUNALRÅDET

HAR ORDET

Sten-Ove Danielsson, kommunstyrelsens ordförande.

Upphäv jantelagen!

6-7 positiva uttalanden varje dag

Vi måste våga tala om alla de saker som är bra i Ånge kommun, vilka fördelar det är att leva här så att inte våra ungdomar redan i grundskolan bestämmer sig för att flytta. E-14 tidningen planerar att en rad företagsledare ska berätta hur de upplever det att verka i vår kommun. Jättebra, för ett är säkert, när vi politiker träffar näringslivets företrädare så kan vi konstatera att de verkligen brinner för att det skall vara en positiv utveckling i vår kommun.

Vi måste berätta om musikskolans resurser, om gymnasieskolans resultat, kommunens positiva ekonomiska utveckling, att det faktiskt

flyttar in ca 300 personer till Ånge kommun, att de allra flesta trivs alldeles utmärkt, att när man frågar gymnasiungdomar i länet om de kan tänka sig att flytta tillbaka så är den högsta Ja-frekvensen bland våra ungdomar osv... Detta skall inte göras i skenet från något visst politiskt parti utan för att det är dagens sanning.

Låt mig rekommendera: 6-7 positiva uttalanden varje dag för allas vår hälsa !

Jag vill också passa på att önska alla kommuninvånare en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

Sten-Ove

Maxtaxa från nästa år i Ånge kommun

Humanistiska nämnden har beslutat om maxtaxa för barn inom förskola och fritids.

Taxan beräknas i procent av föräldrarnas sammanlagda inkomst före skatt, precis som tidigare. Däremot är procentsatserna lägre. För ett barn i förskola betalar man 3 % av inkomsten i avgift, har man två barn betalar man 3 % för barn 1 och 2 % för barn 2 och så vidare. Se tabellen nedan. Skolbarn med plats på fritids kostar 2 % av lönen för barn 1 och 1 % av lönen för barn 2 och 3.

Har man fler än 3 barn i barnomsorg, förskola eller skolbarnomsorg så är de platserna gratis.

Har man deltidsp plats upp till 15 h / vecka reduceras maxtaxan med 30 %.

MAXIMIBELOPPEN ÄR

För 3% avgift / barn

1 140 kr/mån

För 2% avgift / barn

760 kr/mån

För 1% avgift / barn

380 kr/mån

Förutom maxtaxa ingår följande i riksdagsbeslutet:

• Arbetsökande har rätt till

plats 15h/ v fr o m 01-07-01 för barn upp t o m 5 år.

• Föräldralediga har rätt till plats 15h/ v fr o m 02-01-01 för barn upp t o m 5 år.

• Allmän förskola 525 h / år avgiftsfritt införs för 4- och 5-åringar från och med 2003-01-01.

• Föreskrifter om beräkning av avgiftsgrundande inkomst mm kommer under hösten.

Från och med 2003 räknas deltidssavdrag sept - t o m maj under läsår som 4 och 5-åring.

Avgift uttages 12 månader/år som tidigare.

Fylligare information kommer till alla berörda senare i höst, meddelar Barn och Utbildningsenheten, Ånge kommun.

MAXTAXA FÖRSKOLA

heltid

barn 1

barn 2

barn 3

barn 4

deltid

3% av inkomst

2% av inkomst

1% av inkomst

avgiftsfritt

MAXTAXA SKOLBARN per plats

avgår 30% från heltid

avgår 30% från heltid

avgår 30% från heltid

(fr o m 6 år)

2% av inkomst

1% av inkomst

1% av inkomst

avgiftsfritt

Ånge naturum& turistbyrå

Hälsar alla hjärtinnerligen välkomna att titta på utställningarna och kanske ta er en funderare på eventuella julklappsinköp i butiken.

Fram till 16 december ställer Christina Östlund ut bland annat sina vättar och tomtar och annat högklassigt hantverk. Eivor Gulliksson visar tomtar i lite större format, kanske för trappan eller altanen.

Från 17 december visar Nina Svensson från Sundsvall måleri.

Vi har öppet alla dagar kl 13 - 16, utom 24-25 december och 31 december - 1 januari. Telefon till Ånge naturum & turistbyrå, 0690-205 50

Välkomna !

Namntävling till nya bokbussen

Ånge Folkbibliotek utlyser härmed en namntävling till vår nya bokbuss.

Den nya bokbussen som beräknas vara klar för leverans från fabrik i december ska naturligtvis ha ett namn. Ett namn som ska synas på bussens front och förknippas med Ånge kommuns bokbuss.

Tävlingen är öppen för alla kommuninvånare och pågår fram till och med 31/12. Namnförslagen kan fram till

detta datum lämnas in till kommunens bibliotek eller nuvarande bokbuss. Vi tar även emot förslag via e-post eller vanlig post

En jury bestående av bl a personal från Ånge kulturenhet samt representanter för föreningen Bokbussens vänner utser vinnande förslag. Juryn förbehåller sig dock rätten att inte välja något av

de inkomna förslagen om de inte anses passande.

Pris till vinnande förslag: Förutom äran, en valfri produkt av kommunens profilprodukter till ett värde av max 500 kr plus ett bokpaket.

Ånge Folkbibliotek
Hemsida: www.ange.se/bibliotek
E-post: centralbiblioteket@ange.se
Postadress: Ånge Folkbibliotek, Järnvägsgatan 3, 841 81 Ånge

På en Hamburgerrestaurang på väg mot Madison the City åt Ingvar Haglöf, Haglöf AB, Kent Imrell, Ingemar Johansson, Senad, Conny Eriksson, Näringslivssekreterare Kramfors.

På plats i ett soligt Madison County var Sture Larsson, VD Handelskammaren, Stefan Sjölund, Näringslivschef Sollefteå, Olof Almström, VD Jointech Madison, Lars Arkegren, Näringslivsutvecklare Ånge.

Broar byggs till Madison County

Unik affärslänk mellan Västernorrland, Sverige och Madison the City i sydöstra USA har påbörjats. Ånge representerade med bla Senad, Gullgårdsringen och Flexifork.

Ur ett flerårigt näringslivs- och systerstadssamarbete mellan Sollefteå i Västernorrland och Madison the City i Mississippi i sydöstra USA har MSE-projektet vuxit fram. Madison ligger i utkanten av delstatshuvudstaden Jackson i en av det stora landets snabbast växande marknader.

Västernorrlands övriga kommuner har nu erbjudits att medverka i projektet och en första företagarresa har genomförts där 8 företag från länet medverkade och ytterligare 7 företags produkter presenterades. Kommuner som medverkade var Ånge, Örnsköldsvik, Kramfors, Sollefteå och Sundsvall. Sundsvall representerades genom Investera i Sundsvall. Projektet representerades av Sture Larsson från Handelskammaren Mittsverige.

STARK PRESENTATION

Från Ånge kommun presenterade Senad sitt koncept för tillverkning av lättbetong på plats genom Ingemar Johansson och Kent Imrell. Senads koncept rönt mycket stor uppmärksamhet och förutsättningarna för samarbetspartner på den Amerikanska marknaden måste betraktas som mycket stort. Dessutom presenterades genom Lars Arkegren från Utvecklingsenheten i Ånge kommun, Gullgårdsringen, Midwaggon och "Flexifork". Gullgårdsringen är en patenterad gräsavskiljare för träd och buskar. Midwaggon/Exte tillverkar och utvecklar bland annat system för timmertransporter på järnväg. Flexifork är en i 180 grader vridbar truckgaffel som konstruerats av Stefan Andersson, en innovatör som sam-

arbetar med Fränsta Processprodukter och Göran Hammarstedt.

- Intresset för företagets produkter och system var mycket stort, berättar Lars Arkegren. För Flexifork fanns till exempel intresse för licens-tillverkning för den Amerikanska marknaden.

Under sommaren besökte en kontaktman från Madison Västernorrland och efter det handplockades 150 investera-re och personer inom industriföretag i Madisonområdet speciellt för de besökande svenska företagen.

UPPMÄRKSAMMAT BESÖK

Mottagandet i Madison the City var i övrigt mycket stort där borgmästaren Mary Hawkins Butler spelade en stor roll. Ledande personer från Madison County samt från Existing Industry and

Business Division, Mississippi Development Authority var personligt närvarande likaså det för Mississippi State nybildade World Trade Center.

Två Amerikanska TV-kanaler (kanal 3 och kanal 16) gjorde nyhetsreportage och tidningarna hade 1:a sidenyheter om de svenska företagsbesöken.

- Nu väntar uppföljningar och efterarbete, säger Lars Arkegren. Vi har stora förhoppningar att ett positivt resultat kommer att visa sig under första halvåret 2002. Ytterligare 2 resor är inplanerade under kommande år där företag i Västernorrland kommer att inbjudas att medverka.

Utvecklingsenheten hoppas att Ångeföretagare kan vara representerade även då och intresserade kan ta kontakt

med Utvecklingsenheten, Ånge kommun och Lars Arkegren, tel 0690-151 79, e-post:

Lars.Arkegren@ange.se

MSE-projektet (Mississippi Scandinavian Enterprise) genomförs i samverkan mellan Mitt-Sveriges Industri- och Handelskammare, Exportcentrum Västernorrland, Sollefteå Näringslivs AB och MSE Inc.

Välbesökt företagarräff

Nästan 50 företagare från kommunen mötte upp till träffen som kommunalrådet Sten-Ove Danielsson och kommunens Utvecklingsenhet bjöd in till på Hussborg den 6 november.

Engagerade diskussioner om hur Ånge kommuns näringsliv ska utvecklas gav många konkreta punkter och förslag som kommunens näringslivsutskott kan bearbeta vidare.

Ett av förslagen som kom upp var just att näringslivsrepresentationen ska stärkas i näringslivsutskottet.

PÅ TAPETEN

Andra punkter som kom upp i diskussionerna, som fördes i smågrupper, var bland andra:

- Viktigt med stöd till det befintliga näringslivet

- Infrastruktur, vägar, järnvägar, IT, kollektivtrafik för inpendling

- Samverkan, nätverk, mötesplatser, mentorskap

- Skola och utbildning

- Attityder, tro på framtiden, marknadsföra kommunen

En ny träff kommer att hållas under våren 2002.

- Det är mycket viktigt att kommunen och företag arbetar tillsammans med att utveckla kommunens näringsliv, säger Sten-Ove Danielsson. Det är företagen som har kunskaper och vet vad som behövs för att lyckas. Vi i kommunen kan stödja, påverka och hjälpa.

Sysselsättningsläget

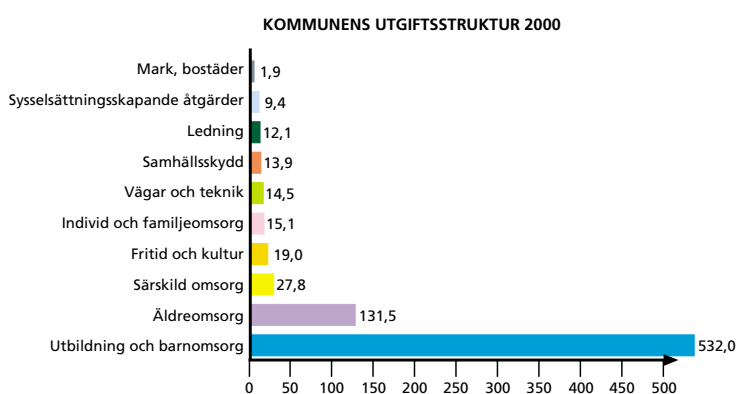
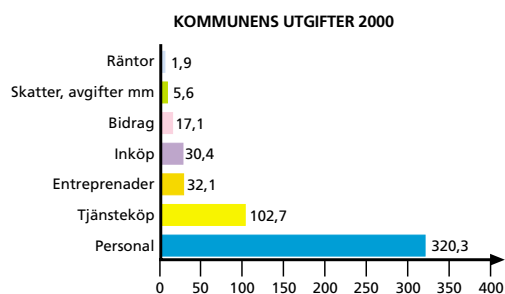
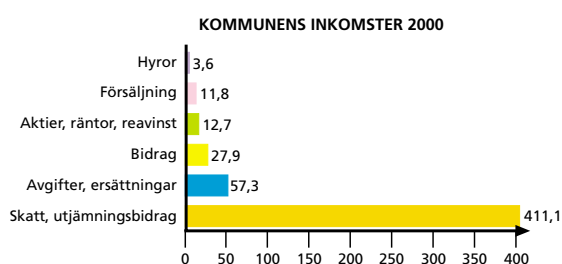
Arbetslösheten i kommunerna i Västernorrland.

	OKTOBER 2001	OKTOBER 2000
Ånge	3,6 %	4,2%
Timrå	3,8 %	3,9%
Härnösand	3,7 %	4,6%
Sundsvall	4,0 %	4,4%
Kramfors	3,4 %	5,0%
Sollefteå	4,4 %	4,5%
Örnsköldsvik	3,3 %	3,7%

Källa: AMV

14 frågor om Ånge kommuns ekonomi

1 Hur stor omsättning har Ånge kommun?

Nästa budgetår, 2002 ligger kommunens budget på 544 miljoner kr. För dessa pengar bedrivs kommunal verksamhet som beskrivs nedan. Dessutom görs investeringar för cirka 10 mkr.

2 Varifrån kommer kommunens pengar?

Pengarna kommer till största delen från skatter och skatteutjämningsbidrag. Skatteutjämningsbidrag är ett utjämningsystem mellan landets kommuner som ger mer lika villkor mellan kommunerna, till exempel mellan storstad och glesbygd. Skatteutjämningsbidraget är sammankopplat med antalet kommunmedborgare. Om befolkningen minskar så minskar också bidraget.

3 Vad används kommunens pengar till?

De mesta pengarna används inom humanistiska nämndens verksamhet, utbildning och barnomsorg och inom socialnämndens verksamheter vård och omsorg, som tillsammans utgör 88% av skatteintäkterna

4 Vad är det som kostar mest?

Den största utgiftsposten är personal, som utgör 63% av budgeten. Ånge kommun har ca 960 årsarbetare.

5 Har politiker bra betalt?

Ca 3% av kommunens budget är ersättningar till politiker. Politiker har ersättning för förlorad arbetstid när de deltar i kommunfullmäktige och i styrelser eller nämnders möten. Alla politiker har ett annat arbete som de måste ta ledigt från för att sköta sina politiska uppdrag. Kommunalrådet Sten-Ove Danielsson är den enda heltidspolitikern.

6 Går kommunens ekonomi ihop?

Ånge kommun är en av få kommuner i Västernorrlands län som har en balanserad budget i år och som också ser att den kommer att vara i balans under komman-

de år. Kommunen har genomfört stora besparingsåtgärder och omorganisationer sedan några år. Dessutom innebär försäljningen av kommunens aktier i Ånge Elnät AB och Fyr-fasen AB att kommunen får större intäkter.

7 Vad händer om kommunens ekonomi inte går ihop?

Då måste kommunen låna pengar för att bedriva verksamhet, sälja tillgångar eller minska verksamheterna.

8 Kommunen säljer en del av sina el-aktier. Hur påverkar det ekonomin?

Försäljningen av aktierna i Ånge Elnät AB och Fyrfasen AB och den placering som görs av pengarna innebär att kommunen får 3 mkr mer i intäkter varje år än om kommunen valt att behålla sina aktier.

9 Hur hög skatt betalar vi?

Den totala skatten delas in i kommunalskatt och landstingsskatt. Därutöver tas kyrkoavgift och avgift till stiftssamfällighet ut som om det vore en skatt.

Kommunalskatten i Ånge är: 22,79 kr.

Landstingsskatten är: 10,00 kr.

Kyrkoavgiften i Borgsjö och Torp är: 1,25 och

I Haverö församling är avgiften: 2,00 kr.

Avgift till stiftssamfällighet är 0,10 kr.

Totalt är skatten och kyrkoavgifterna Borgsjö/Torp: 34,14 kr och i Haverö: 34,89 kr.

10 Är skatten hög i Ånge jämfört med andra kommuner?

I länet har Sollefteå och Härnösand högre skatt. Sett över hela landet så är skatten i Ånge kommun liksom de flesta Norrlandskommuner bland de högre. Några orsaker är bl.a. dyrare verksamhet i glesbygd samt befolkningsstrukturen.

11 Är avgifter för kommunal service höga i Ånge?

i Ånge täcker avgifterna för vatten, avlopp och renhåll-

ning hela kostnaden för att dessa tjänster. I många andra kommuner drivs de här verksamheterna delvis med hjälp av skattemedel och därför blir avgifterna där lägre. Det måste man tänka på när man jämför avgifternas storlek med andra kommuner.

För barnomsorgen gäller maxtaxan från och med 2002. Maxtaxan innebär att den högsta avgift som betalas för barnomsorg i Ånge är lika hög som i andra kommuner där maxtaxan har införts.

Avgifterna för vård och omsorg av gamla och handikappade är inte högre än genomsnittet i riket.

12 När fastställs budgeten?

Den 26 november beslutade kommunfullmäktige om kommunens driftbudget. I december beslutas de om hur mycket som ska investeras.

13 Får nämnderna mer pengar till sina verksamheter nästa år?

I budgetförslaget som kommunfullmäktige fastställer får alla nämnder och styrelser 2 % mera nästa år för att täcka inflation och ökade kostnader. Men humanistiska nämnden med utbildning och barnomsorg och socialnämnden med vård och omsorg får totalt 5 % mer för att driva sina verksamheter.

14 Finns det flera olika förslag till budget?

Nej, alla partier står bakom kommunens budget. Eftersom alla partier har varit med och tagit fram budgetförslaget så har man kunnat lägga fram sina förslag under arbetets gång. Nu är alla eniga om hur kommunens pengar ska användas.

Ånge kommunfullmäktige har 31 ledamöter. (S) 15 st, (V) 5 st, (C) 4 st, (M) 3 st, (Kd) 2 st och (Mp) 2 st.

Birgitta Leander, projekt Vågen.

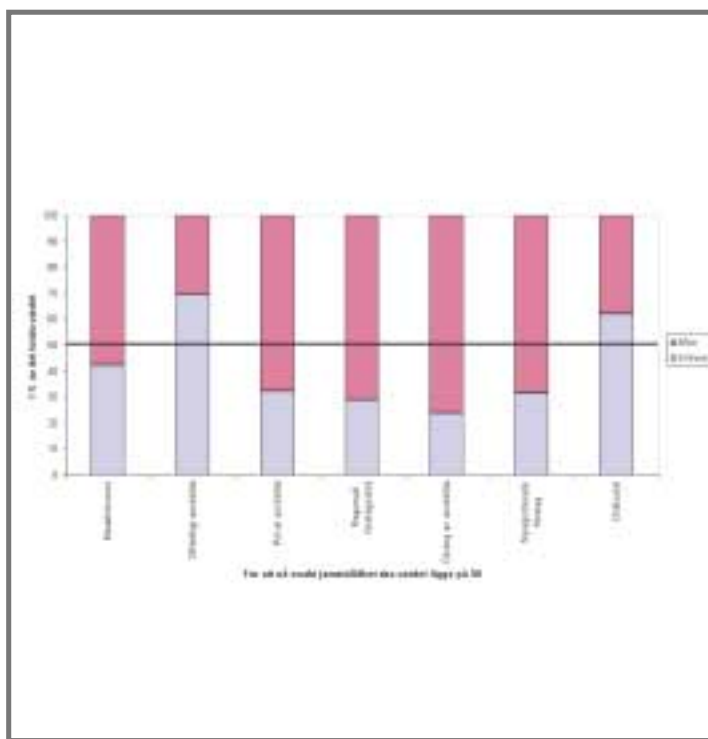

Diagram läget i kommunen.

Jämställdhet – en självklarhet

Sedan drygt ett år undersöker Birgitta Leander i projektet Vågen jämställdhet i Ånge kommun. Målet är att integrera jämställdhet som en av utgångspunkterna i alla områden och verksamheter, på alla nivåer i kommunen.

Det kallas med ett annat ord jämtegrering. Det innebär att könsperspektiv ska beaktas i beslutsprocessens alla led, från beredning till beslut och genomförande. Det handlar om att skapa ett samhälle där kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter på alla väsentliga områden i livet.

- Det finns ingen som säger att man är emot jämställdhet, säger Birgitta Leander. Men det är samtidigt väldigt svårt att ha en jämställd inställning. Vi uppfattar helt enkelt inte att vi agerar på olika sätt mot män och kvinnor, pojkar och flickor.

Birgitta använder en metod som kallas 3R-metoden för att mäta jämställdheten i kommunen. Metoden har utvecklats av forskaren Gertrud Åström, Stockholms universitet, tillsammans med Svenska Kommunförbundet. 3R är ett redskap för att systematiskt analysera sin verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv.

VEM FÅR VAD

De 3 R:en, som står för Representation, Resurser och Realia, syftar till att synliggöra kvinnors och mäns villkor som brukare och medborgare, beslutsfattare och personal i verksamheten. Ytterst handlar det om att besvara frågan om vem som får vad och på vilka villkor. Att kartlägga och analysera kommunens verksamhet med hjälp av 3R-metoden är det första steget i jämtegreringsprocessen. Därefter tar nästa steg vid. Med utgångs-

punkt från den bild man får fram av kvinnors och mäns villkor i verksamheten startas ett förändringsarbete för att skapa en verksamhet där kvinnor och män, flickor och pojkar, har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Birgitta har dels undersökt kommunen som helhet, men under detta år även humanistiska nämndens verksamhet speciellt.

- Att undersöka om representationen av kvinnor och män i nämnder och styrelser är jämställd är lätt. Det är också ganska lätt att se hur resurser i form av pengar faller ut, säger Birgitta.

Erfarenheter från humanistiska nämnden visar att en medveten ordförande som aktivt strävar efter jämlikhet kan påverka. Mätningar av den tid män och kvinnor yttar sig vid humanistiska nämndens sammanträden bekräftar detta.

Det tredje R:et står för Realia, det vill säga - hur står det till egentligen, - vad är det faktiska innehållet i den verksamhet som bedrivs. Vems behov fylls av verksamheten, tillgodoses både mäns och kvinnors intressen, möter män och kvinnor olika krav och förväntningar?

- Det är här man upptäcker att arbete med jämställdhet är ett mycket långsiktigt arbete, och inget som löser sig själv, säger Birgitta. Man måste vara oerhört uppmärksam på hur man reagerar och hur det ser ut i samhället. Det handlar om respekt för varandras olikhe-

ter, att få sina behov tillgodosedda och bli bemött på samma sätt både som man och kvinna.

PÅVERKA VÄRDERINGAR

- Det känns naturligt att börja med humanistiska nämnden eftersom det är de som har hand om barn och skolungdomar när de viktiga värderingarna för framtiden sätts. I skolans och förskolans värdegrund är jämställdhet en av fyra hörnpelare. Därför är det viktigt att kunna förmedla så mycket kunskap som möjligt till den personal som jobbar med barnen.

Projekt Vågen har för avsikt att arbeta med skolor och förskolor för att uppmärksamma jämställdhetsfrågor. Några träffar med förskole- och skolpersonal är genomförda och intresset är stort. Utöver det material och den information personalen redan får så kan Birgitta via projektet bistå med ännu mera kunskap och man så önskar.

Det är lätt att falla tillbaka i gamla mönster. Inte minst för att samhällets stödstrukturer ofta förstärker de traditionella könsrollerna. Birgitta upptäckte nyligen att det datasystem som hanterar barnomsorgsavgifter är uppbyggt så att det konserverar könsrollerna. Datasystemet registrerar mamman som vårdnadshavare om man inte aktivt lägger in eller ändrar till pappans namn.

Ett annat exempel är undersökningar i skolor som visat att om läraren ger pojkar och

flickor exakt lika mycket uppmärksamhet så uppfattas detta som mycket orättvist av elever, lärare och föräldrar som tillfrågas. Flickorna upplevs få orättvist mycket uppmärksamhet och pojkarna orättvist lite uppmärksamhet. Vid 30 % uppmärksamhet till flickorna och 70 % till pojkarna upplevdes läraren som rättvis. Här är det fråga om fördelning av resurser i form av tid.

3 R metoden kan användas i all samhällplanering och utveckling. Frågor man kan ställa sig då är bland andra: Vem beslutar? Hur används resurser i form av pengar, tid och utrymme? Vems behov ska tillfredsställas av beslutet, ger beslutet det som efterfrågas av olika grupper av användare?

Testa jämställdheten hemma, på din arbetsplats, i din förening på

www.ange.se/jamstalldhet

Stig Stolpe om jämställdhet

Några frågor om samarbetet till humanistiska nämndens ordförande Stig Stolpe:

Hur tror du att samarbetet med projekt Vågen påverkar de beslut som humanistiska nämnden tar?

Svårt att svara på men förhoppningsvis blir vi mer uppmärksamma på att lyssna till både kvinnor och män och väga in alla synpunkter i besluten.

Märker du redan nu skillnader i nämndens arbete?

Ja

Har du fått reaktioner från politikerkolleger eller personal?

Nej, inte ännu.

Fördelar humanistiska nämnden pengar inom till exempel skola och fritid lika mellan pojkar och flickor?

Nej, men vårt mål är att utjämna skillnaderna. Vi har påbörjat detta arbete t ex genom att stödja ridsporten. Vid ungdomsnämnden 15/11 var fördelningen 5 flickor och 1 pojke representerade för att driva ungdomsfrågor.

Smörgåsbord – som bara delvis gick att äta - på Erikslunds skola. Lådbilsrallyt var ett uppskattat inslag på menyn, tyckte Erik Nilsson och Magnus Ljungberg.

Tillsammans mot mobbing bygger på en mängd aktiviteter och projekt. Personerna på bilden har inget med artikeln att göra.

Skaparglädje i Erikslund

Veckan före novemberlovet var det full aktivitet på Erikslunds skola. Eftermiddagarna var vikta för praktiskt arbete för alla från årskurs tre till sex.

Då arbetade 50 elever och sju vuxna med Smörgåsbordet. Eleverna fick delta i två olika aktiviteter varje dag. När eleverna fått komma med förslag på aktiviteter till bordet och efter att vi vuxna funderat på vad vi skall klara av så såg programmet ut så här: Massage, drama, syslöjd, träslöjd, näverslöjd, bild, bollspel, skog och mark, bygga en modell av Wasaskeppet och bakning.

Ett riktigt smörgåsbord var med andra ord uppdukat. De som tog på sig att arbeta med det tålmodsprövande modellbygget gjorde det hela veckan, så de är värda en extra eloge. Jag kan meddela att det var mycket knep och knäp med det. Men tjustigt blir det, för i skrivande stund är det inte riktigt färdigställt.

STOR ARBETSLÄDJE

Många av barnen gjorde fina sockerskålar i näver och det var roligt att se barnen jobba med en teknik som för de flesta var ny. Näver hade en snäll farfar skänkt. När vi var ute i skogen en eftermiddag så lagade vi kolbullar i mourikkapanna och till det åt vi vår egen hemkokta sylt. De som hade träslöjd snickrade och målade lådbilar tillsammans två och två. Ja, det var stor aktivitet på skolan hela veckan och vart man än gick in och tittade så jobbade barnen med glädje och energi. Det hela avslutades med vernissage och lådbilsrace. Vinnare av lådbilsracet var

det ekipage som körde sina två lopp med så liten tidskillnad som möjligt.

PRISBELÖNT ARBETE

Sedan skulle alla på skolan rösta på den finurligaste lådbilen, finaste konstverket, näverskålen och syslöjdverket. Efter att vi röstat så delades priser ut i matsalen. Vi samlades alla där för att avsluta det hela med fika, som hade bakats under veckan. Naturligtvis bjöd vi in även ett och två för att dela denna stund med oss.

En skojig vecka med mycket skratt och fina hantverk hade vi på Erikslunds skola. Eleverna undrar redan när nästa Smörgåsbord går av stapeln.

Anna Selling
Erikslunds skola

Tillsammans mot mobbing

Tillsammans är ett antimobbingsprojekt som pågår under läsåret 2001-2002. Det initierades av skolminister Ingegerd Wärnersson och genomförs av Utbildningsdepartementet i samarbete med en mängd organisationer som på olika sätt är verksamma för barns och ungdomars bästa.

Varje dag utsätts elever för kränkande behandling på sin arbetsplats. Varje dag samlas också goda krafter för att motverka och förebygga kränkande behandling. Tillsammans är ett projekt som vill lyfta fram, inspirera och stärka dessa krafter. Tillsammans vill visa på verktyg och arbetssätt som används i Sveriges skolor idag. Tillsammans vill ge möjligheter till erfarenhetsutbyte såväl på Internet som i verkligheten. Målet är en skola fri från mobbing och kränkande behandling. Medlen kan vi söka och finna tillsammans.

BARN UNGDOMAR OCH VUXNA TILLSAMMANS

Tillsammans vänder sig i första hand till skolpersonal, eftersom ansvaret för att mobbing inte ska förekomma i skolan framför allt vilar på de vuxna som omger eleverna. Men Tillsammans vänder sig också till elever

och föräldrar, som tillsammans med skolpersonalen kan arbeta aktivt för att upptäcka, motverka och förebygga mobbing.

WEBBPLATSERNA

Tanken med projektet är att genom information och goda exempel ge stöd åt det lokala arbetet. Därför är webbplatserna centrala för Tillsammans.

De vuxnas webbplats www.tillsammans.gov.se ska fungera som verktygslåda, diskussionsforum, inspirationskälla och informationskanal. Där presenteras organisationer, föreläsare, teatergrupper, litteratur som kan ge stöd, råd och handfast kunskap i ämnet. Där finns också läsvärda artiklar och diskussionsforum för såväl skolpersonal som föräldrar. Elevernas webbplats: www.tillsammans.ung.gov.se kommer framför allt att ge dem tillfälle att göra sig

hörda. På webbplatsen finns något för både den som är mobbad och som mobbar, liksom för "de tysta" som står vid sidan om.

Under projektets gång kommer andra mötesplatser att byggas och andra aktiviteter att genomföras. Bland annat planerar barn, ungdoms- och vuxenredaktionerna på UR för TV-program med anknytning till mobbing, kränkande behandling och värdegrundsfrågor.

FINAL OCH FORTSÄTTNING

Projektet Tillsammans avslutas efter vårterminen, men arbetet mot mobbing och kränkande behandling går vidare.

Ildiko Lindquist
Erikslunds skola

JULMARKNAD

Elever från Torpshammars skolan säljer egentillverkade saker t.ex stöpta ljus, bakverk och julpyssel vid Torpshammars Konsum söndagen den 9 december kl. 12-15.

Välkomna att handla av oss!

All personal inom barn- och utbildningsverksamheten tillönskas en riktigt

God Jul och ett Gott Nytt År!

Tack för en god arbetsinsats under det gångna året, en särskild hälsning till er som är föräldralediga, studielediga eller långtidssjukskrivna.

Lena Paulsson,
barn- & utbildningschef

En trivsam hemmiljö känsla har man lyckats skapa på Parkbacken.

Parkbackens ombyggnad klar

Sedan några veckor är Parkbackens omvårdnadscenter klart efter drygt 1 års renovering och ombyggnad.

Under november flyttade avdelning efter avdelning in vartefter byggnadsarbetarna blev klara.

På parkbacken finns nu särskilt boende med 32 lägenheter, totalt 36 platser, två av lägenheterna är dubbelrum. Här finns också ett demensboende, gruppboendet Lyktan, fotvård och administrationspersonal för Vård och omsorg västra delen.

I före detta barnvårdscentralens lokaler finns en förskola och i före detta dis-

triktstälkarmottagningen finns företagshälsovården Ångehälsan AB.

TRIVSAMT OCH PERSONLIGT
Lokalerna är ljusa, öppna och inbjudande. Många personliga saker både hos de som bor där och i de allmänna utrymmena gör miljön hemlik.

- Både för oss som arbetar och för de som bor här är det mycket bra och bekvämt, säger Anna-Lena Gröden, sjuksköterska och områdesansvarig på Parkbacken.

Lägenheterna är stora och trivsamma. Alla har egen lägenhet med badrum. Nya hjälpmedel som till exempel taklyft i alla lägenheter gör att arbetsmiljön är bra och det är lätt att vårda också de som behöver mycket omvårdnad.

Socialtjänsten i renoverade lokaler

Sedan några veckor är socialtjänstens lokaler lite förändrade och förnyade.

Receptionen är flyttad till en mera synlig plats, direkt i anslutning till ingången från trappan. Ett väntrum där besökarna kan sitta ner och vänta finns intill och där

hämtas man av den person man ska träffa, när det är dags att komma in. Med ombyggnaden har man fått en bättre miljö för besökare och en bättre arbetsmil-

jö för de som arbetar inom socialtjänsten.

BYGG- & MILJÖ KONTORET

INFORMERAR

MILJÖRUTAN

Lämna viltkött för analys av cesium

Jägare uppmanas att lämna in kött från årets älgjakt för analys av cesium.

100 - 200 gram köttprov från frambensmuskel paketeras i plastpåse och lämnas till Bygg- och miljökontoret.

Det går bra med fruset kött.

Analysen är gratis.

Förövrigt kan du gå in på livsmedelsverkets hemsida www.slv.se och läsa om hygienråd och hantering av älgkött vid jakt.

Tillstånd till livsmedelhantering krävs

Du som tänker sälja livsmedel vid marknader och liknande behöver tillstånd för det.

Kontakta Bygg- och miljökontoret, tel 0690-151 85

Tomgångskörningsvers

Det ryker och bolmar och luften känns tung
Svårt att andas får gammal och ung.
Gifterna spyr rakt ut i vår sfär.
Ska det verkligen vara så här?

Nej, tänk Dig för och låt bilen stå
Korta sträckor kan man ju faktiskt gå.
Och när Du väntar och bilen står stilla
Stäng av motorn så blir det inte så illa.

Tomgångskörning i Ånge kommun – max 1 minut!

HÄNDELSEKALENDERN

DECEMBER - MARS 2002

16/11-15/12
Utställning. Åsa Larsson.
Keramik och Anna-Bell Östlund. Textil. Ånge Naturum, Reservatet. Konstföreningen

26/11 - 16/12
Utställning. Christina Östlund, Överturingen. Konsthantverk. Ånge Naturum, Reservatet.

DECEMBER
Månadsutställning. Ingrid Lundgren. Bokbinderi Centralbiblioteket i Ånge

7/12
Bio Folkets Hus Ånge, Scary Movie 2, kl 21.00 Btl 11 år, 7 år i vuxens sällskap. Obs dag och tid!

8-9/12
Grötritter, ridtur med glögg, julgröt, skinksmörgås och kaffe efteråt. Hussborg. Bokas på tel 0691-326 40 el.

070-672 90 83. Hussborgs Islandshästar

9/12
Bio Folkets Hus Ånge, Scary Movie 2, kl 21.00 Btl 11 år, 7 år i vuxens sällskap.

15-16/12
Grötritter, ridtur med glögg, julgröt, skinksmörgås och kaffe efteråt. Hussborg. Bokas på tel. 0691-326 40 el. 070-672 90 83. Hussborgs Islandshästar

16/12
Bio Folkets Hus Ånge, Harry Potter, kl 14.00 och 18.00 Btl 11 år, 7 år i vuxens sällskap. Obs tiden!

17/12
Bio Folkets Hus Ånge, Harry Potter, kl 18.00 Btl 11 år, 7 år i vuxens sällskap. Obs tiden!

17/12-6/1 2002
Utställning. Nina Svensson, Sundsvall. Måleri Ånge Naturum, Reservatet.

18/12
Bio, Folkets Hus Ånge, Harry Potter, kl 18.00 Btl 11 år, 7 år i vuxens sällskap. Obs tiden!

22-23/12
Grötritter, ridtur med glögg, julgröt, skinksmörgås och kaffe efteråt. Hussborg. Bokas på tel. 0691-326 40 el. 070-672 90 83 Hussborgs Islandshästar

23/12
Juldans i Kölsillre Träffpunkten, arr: Kölsillre Byggnadsförening

18/12-16/1 2002
Utställning. Kommunes förskolor visar sina julgranar

Centralhuset i Ånge, Utställningshallen.

25/12
Sångotta med Karin Mattsson och Hans Nilsson Folkets Hus Byberget kl. 08.00. Servering. Arr: Kulturgruppen Byberget

JANUARI

5/1
Julgransplundring, traditionell Folkets Hus Byberget kl. 18.00 arr: Kulturgruppen Byberget

8/1
"Fröken Frids sista vilja" med Friteatern Folkets Hus Byberget kl. 19.00. Inträde: 120:-, Barn och ungdomar under 15 år, gratis. Servering: Kaffe och smörgås. Arr: Kultrugruppen

Byberget, stödarrangör Ånge teaterförening. Info: Tuula Johansson tel. 0690-410 25

FEBRUARI

MARS

14/3
Riksteatern "Jubilarerna", Kent Malte Ljungaverk Folkets Hus, arr: Ånge teaterförening

17/3
Öppet Hus med bl.a. tidningsurklipp. Servering Folkets Hus Byberget, arr: Byberget Kulturgruppen

25/3
Riksteatern "Stenar i fickan" Ånge medborgarhus, arr: Ånge teaterförening

Lästips från Ånge folkbibliotek

EBBE BRAHS MEMOARER AV BENGT INGELSTAM

"Årets roligaste och härligaste svenska roman" som recensenten i ST skrev känns helt rätt. Med lekfullhet och humor har Ånges egen författare här skrivit en härlig skröna eller utvecklingsroman om man så vill om en pojkes uppväxt och utveckling. Bakom de humoristiska och lättlästa turerna kring Ebbes liv ligger en bit skildring och samhällskritik som känns helt rätt och trovärdig. Romanen utspelar sig till största delen i och kring fiktiva orter som vi alla fnissande lätt kan känna igen och det är ju en av skönhetserna med lokala författare, att man känner igen sig.

Ebbe Brahs memoarer har jämförts med förra årets braksuccé i svensk bokutgivning Mikael Niemis Populärmusik från Vittula främst vad gäller humorn och skröna och det uppenbara pojkars uppväxt. Det man kan önska är att Ebbe får samma

uppmärksamhet. Det är han sannerligen värd. Men Ebbe behöver inga jämförelser. Han klarar sig galant på egen hand.

En bok ni inte får missa!!
Kjellåke Deldén

HJÄRTAN I ATLANTIS AV

STEPHEN KING
Stephen King har gjort det igen, han har gett

oss en roman som suger tag och berör. Han tar oss med till Connecticut där vi får träffa en handfull personer och följa deras liv i efterkrigstidens USA. Stephen King målar upp en värld som är både realistisk och magisk, både våldsam och kärleksfull. Människorna är precis så som de flesta av oss är; sammansatta av ont och gott, kärlek och hat. Framför allt nyckelpersonen, den 11-åriga Bobby Garfield, skildras levande och träffsäkert.

Vi får följa Bobbys väg in i vuxenvärlden ledsagad av en sargad mamma och den äldre mannen Ted som ger Bobby magi och värme. Vietnamkriget finns i bakgrunden och King skildrar sextioalet som ett sjunket Atlantis. Tidsandan levandegörs av den musik som personerna i boken lyssnar på. Läs och dras med, läs och berörs!
Maria Deldén

FÖR BARN OCH UNGDOM

EDDIE HITTAR GULD AV VIVECA LÄRN

Eddie är äntligen tillbaka! Och han är fortfarande lika egensinnig, klok och miss-tänksam mot allt vad skola heter. Vi återser också storebror Anders som har skinnjacka och stålkanor och numera tänker bli datasnille, pappa Lennart som blivit nykter alkoholist och är en hejare på hemlagat. Han klarar både fiskpinnar och marshmallows. Men Eddie vill helst vara i fred och sitta

med sin sköldpadda Maxon Jonsson vid sin egen bäck och plaska med fötterna i vattnet.

Detta är femte boken om Eddie. Och han är efterlängtat och lika kvick rolig och rörande som tidigare.
Kjellåke Deldén

**Apropå årets julkalender.
Läs dessa böcker!**

KASPAR, ATOM-RAGNAR OCH GÄDDKUNGEN AV MIKAEL ENGSTRÖM

Kaspar tillbringar sin mesta tid med morfar eftersom hans föräldrar är utomlands. De är ofta ute och fiskar vid Grubbelgrundet eller Vrårdjupet. Tillsammans vill de fånga jättegäddan på fisketävlingen som skall ge dem pengar till en ny båtmotor. De har konkurrens av bl a den snåle Atom-Ragnar, handlarn i byn. Handlingen utspelar sig i en liten by i Dalarna vid Siljan. Boken är humoristiskt skriven, lätt-

läst och med en hel del karaktäristiska figurer.

ATOM-RAGNAR OCH MORDBRÄNNAREN AV ENGSTRÖM, MIKAEL

Det skall firas midsommar enligt tradition i den lilla byn, men allt går på tok. Det börjar med att midsommarstången dräsar omkull och sedan kommer allt firande av sig. Mystiska bränder uppstår på olika platser. En belöning utlyses som den snåle Atom-Ragnar är ute efter. Vem är den skyldige? Är det Kaspar som har lämnat tydliga spår efter sig? Boken är mycket rolig och lättläst. Personerna är av olika karaktärer t ex den "snåle storbonden" och den "tokiga gumman" men även vanligt folk finns med.

Gunnel Johansson

Ånge Folkbibliotek
Hemsida:

www.ange.se/bibliotek

Ånge kommuns
informationstidning
för medborgarna
i Ånge kommun.

E-POST
kommunmagasinet@ange.se

FAX
0690-127 78

ADRESS
Ånge kommun
841 81 Ånge

ANSVARIG UTGIVARE
Göran Fjellström

REDAKTÖR
Kristina Kamsten
Tel 0690-152 78

TEXT
Lars Arkegren
Kristina Kamsten
Lars Persson
Kjell-Åke Deeldén

FOTO
Micke Engström
Kristina Kamsten
Bo Ångström

GRAFISK FORMGIVNING
Idé & Reklam
Tel 060-52 40 52

TRYCK
Dala Demokraten
Tel 023-475 00